

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii – MNP*

Raport

*privind vizita desfășurată la Centrul de Reținer și Arestare Preventivă nr. 6
din cadrul Secției 9 Poliție, sector 2, București*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

- 1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare**
- 2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare**
- 3. Recomandări**

București - 2021

1. Cadrul general și organizarea vizitei

În temeiul art. 16 alin. (1) și a art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, o echipă de vizitare formată din reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului și un reprezentant al unei organizații neguvernamentale, a efectuat la data de 9 martie 2021, o vizită prin folosirea mijloacelor alternative la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 6, din cadrul Secției 9 Poliție București, sector 2.

Vizita a fost anunțată și a avut ca obiective: ●consolidarea protecției persoanelor custodiate împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante; ●verificarea măsurilor luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19; ●verificarea stării de sănătate a persoanelor private de libertate (inclusiv mărcile traumatiche) și tratamentul aplicat acestora; ●alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire a Torturii în locurile de detenție, în momentul vizitei.

La efectuarea vizitei au participat [REDACTED] jurist și [REDACTED] [REDACTED] medic, consilieri în cadrul instituției Avocatul Poporului, precum și [REDACTED] [REDACTED] reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Europeană pentru Protecția Omului și Protecția Copilului (AEPOPC)”.

Membrii echipei de vizitare au purtat discuții cu reprezentanții Centrului menționat.

Având în vedere condițiile speciale impuse de starea de alertă, instituită prin Hotărârea Guvernului nr. 967/2020 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României și măsurile care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 și în scopul desfășurării vizitei în cele mai bune condiții, au fost efectuate mai multe activități:

-anterior efectuării vizitei, membrii echipei de vizitare au participat la o instruire în care s-au prelucrat următoarele materiale: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19, Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19, Legea nr. 319/2006 a securității și sănătății în muncă, Măsuri de electrosecuritate, Legea nr. 307/2006 privind apărarea împotriva incendiilor, Ordinul nr. 3577/831/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă, Instrucțiuni proprii de securitate și sănătate în muncă specifice activității desfășurate, Măsuri de traseu.

-tot anterior vizitei, pentru a reduce riscul îmbolnăvirii cu COVID-19, au fost solicitate conducerii Centrului unele informații, ce au putut fi analizate din timp de către membrii MNP și, în acest fel, durata vizitei a fost redusă;

-la intrarea în Sala de Protocol a instituției Avocatul Poporului (unde a fost efectuată vizita prin folosirea mijloacelor alternative) s-a efectuat triajul epidemiologic, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratorie (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) a membrilor echipei de vizitare, a fost măsurată temperatura corporală a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3° C), fiind completate în acest sens, de către membrii MNP, a Procesului-verbal încheiat cu ocazia efectuării vizitei prin folosirea mijloacelor alternative și a Fișei de instruire colectivă.

2. Constatările rezultate din vizita efectuată

Din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului de Reținere și Arestare Preventivă nr. 6 (CRAP) și din analiza documentelor puse la dispoziție de conducerea acestuia, s-au constatat următoarele:

Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr.6, funcționa în incinta Secției 9 Poliție București, cu adresa în București, șoseaua Pantelimon, nr. 290, sector 2.

La momentul efectuării vizitei, la nivelul CRAP-ului se aplica următoarea legislație: Constituția României; Codul Penal al României; Codul de Procedură Penală al României; Legea nr. 254 din 19 iulie 2013, actualizată, privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; Hotărârea nr.157 din 10 martie 2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; O.M.A.I. nr.14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora.

Gradul maxim de ocupare al CRAP-ului era de 11 locuri, la data vizitei existând 8 persoane private de libertate custodiate. Astfel, Centrul nu se confrunta cu fenomenul de supraaglomerare.

Schema CRAP-ului era prevăzută cu un număr de 14 posturi, toate ocupate, astfel: un ofițer de poliție care ocupa funcția de șef birou; 12 agenți de poliție (10 posturi cu agenți de poliție, plus doi agenți de poliție detașați de la alt birou); un ofițer de poliție.

La data efectuării vizitei, Centrul de reținere și arestare preventivă era organizat și amenajat, astfel încât, să asigure condițiile necesare aplicării regimului de executare a măsurilor preventive privative de libertate în cursul urmăririi penale, desfășurării activităților de muncă neremunerată, de cazare, hrănire, echipare, asigurării vizitei medicale, consultației și efectuării triajului epidemiologic, igienei individuale și colective, precum și realizării tuturor măsurilor de siguranță în raport cu prevederile legale aplicabile fiecărei categorii de persoane încarcerate.

Referitor la măsurile luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului de Reținere și Arestare Preventivă nr. 6 și din analiza documentelor puse la dispoziție de conducerea acestuia, s-au constatat următoarele:

Referitor la desfășurarea activității în condițiile actuale, personalul CRAP-ului, în perioada executării serviciului, poartă în permanență masca de protecție și mănuși, iar în cazul interacțiunii cu persoanele suspecte de COVID-19, era obligatorie echiparea cu combinezon de protecție.

În perioada stării de urgență/alertă, Centrul de reținere și arestare preventivă a fost dotat periodic cu diverse substanțe dezinfectante (spre exemplu: săpunuri, săpunuri lichide, spirt, clor și alți dezinfectanți pe baza de alcool) și materiale de protecție (spre exemplu: măști, mănuși, combinezoane, viziere, ochelari de protecție).

Referitor la cazurile suspecte de COVID-19 privind personalul din cadrul Centrului, în perioada stării de urgență/alertă și până la momentul efectuării vizitei, nu au fost cazuri de îmbolnăvire.

În privința persoanelor private de libertate încarcerate în această perioadă, la data de 18.03.2020, a fost emisă de către conducerea D.G.P.M.B. Nota Raport nr. 1212976, privind instituirea unor măsuri la nivelul SIRAP și al centrelor de reținere și arestare preventivă din Municipiul București, pentru prevenirea infecției generate de virusul SARS CoV-2/COVID-19. Prin Nota menționată, s-a dispus stabilirea CRAP-ului nr. 6 pentru încarcerarea persoanelor private de libertate pentru care se impun măsuri de epidemiologie cu COVID-19, izolare

motivată de împiedicarea extinderii, astfel încât, toate persoanele private de libertate încarcerate cu data de 18.03.2020, au fost considerate ca fiind suspecte COVID-19.

Totodată, la nivelul centrului de reținere și arestare preventivă, au fost dispuse mai multe măsuri cu privire la instruirea și protecția personalului, după cum urmează:

-Planul de măsuri pentru prevenirea îmbolnăvirii și răspândirii infecției cu COVID-19 în rândul personalului și a persoanelor private de libertate aflate în centrele de reținere și arestare preventivă din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, nr. 833840 din 11.03.2020 și nr. 791328 din 12.03.2020, care include:

●măsuri de prevenție general, cum ar fi:

-intensificarea efectuării triajului epidemiologic; aerisirea, menținerea curățeniei și dezinfectarea tuturor spațiilor și a dotărilor existente la nivelul Centrului;

-evitarea aglomerării încăperilor cu bagaje, bunuri și obiecte nefolositoare; instruirea personalului înaintea intrării în serviciu;

-informarea organelor judiciare cu privire la oportunitatea audierii prin videoconferință; verificarea din punct de vedere medical, zilnic și ori de câte ori este nevoie, a personalului care desfășoară activități de servire a hranei;

-monitorizarea pe timpul custodierii a persoanelor private de libertate care au desfășurat activități în exteriorul Centrului etc.);

●măsuri de intervenție specifice persoanelor private de libertate venite/extrădate din zone cu risc epidemiologic pentru COVID-19 sau care anterior primirii în centru au intrat în contact direct cu persoane venite din zone cu risc epidemiologic pentru COVID-19/confirmate (izolarea imediată a cazurilor prezentând simptomatologie compatibilă cu infecția de COVID-19; persoanele private de libertate venite/predate/extrădate din zone cu risc epidemiologic, vor fi cazate separat, în baza informațiilor transmise de către personalul medical; contactarea de urgență a direcției de sănătate publică teritorială în vederea testării, cu celeritate a persoanelor private de libertate; restricționarea accesului persoanelor care potrivit legii au acces în Centru la strictul necesar etc.);

●măsuri de intervenție în situație de criză (persoanele private de libertate confirmate pentru COVID-19 vor fi transferate de urgență în unități sanitare publice/unități de penitenciar-spital, în funcție de deciziile Comitetului Național pentru Situații Speciale de Urgență; identificarea contactilor împreună cu reprezentanții direcțiilor de sănătate publică teritoriale,

Direcția Medicală a MAI și dispunerea de măsuri potrivit deciziilor comitetului menționat; manipularea lenjeriei și a echipamentului persoanelor private de libertate infectate, astfel încât, să nu intre în contact cu a celorlalte persoane custodiate etc.).

-Adresa SCCRAP nr. 835482 din 27.04.2020 privind modul de executare al serviciului;

-Planul de măsuri pentru aplicarea unor măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 în contextul ansamblului normativ, vizând instituirea stării de alertă pe teritoriul României, nr. 836075 din 15.05.2020;

-Ordinul secretarului de stat, șef al departamentului pentru situații de urgență, nr. 74546 din 04.04.2020, privind coordonarea și conducerea la nivel național a acțiunilor de prevenire și gestionare a situațiilor de urgență determinate de manifestarea noului coronavirus SARS-CoV-2;

-Dispoziția Directorului SIRAP, nr. 42 din 19.05.2020, privind măsurile instituite la nivelul centrelor de reținere și arestare preventivă din subordinea DGPMB, în contextul adoptării stării de alertă pe teritoriul României;

-Planul de măsuri, nr 1215708 din 19.05.2020, aprobat la nivelul conducerii DGPMB pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, la nivelul structurilor de reținere și arestare preventivă din cadrul DGPMB, în contextul ansamblului normativ, vizând instituirea stării de alertă pe teritoriul României.

-Nota Raport nr. 1212976 din 18.03.2020, privind instituirea unor măsuri la nivelul SIRAP și al centrelor de reținere și arestare preventivă din Municipiul București, pentru prevenirea infecției generate de virusul SARS CoV-2/COVID-19.

În perioada 01.03.2020-01.03.2021, nu au fost persoane private de libertate care să recurgă la forma de protest a refuzului de hrană.

Referitor la metodele alternative compensatorii, pentru respectarea drepturilor persoanelor private de libertate custodiate, acestea au fost respectate conform Legii 254/2013, OMAI 14/2018, HG 157/2016, neexistând reclamații referitoare la încălcarea vreunui drept.

Începând cu data de 18.03.2020, Centrul a fost desemnat centru de încarcerare pentru persoanele suspecte de infecție cu virusul SARS CoV-2, astfel că toate persoanele custodiate începând cu acea dată au fost suspecte de infecție cu virusul menționat.

Conform documentelor puse la dispoziție de conducerea Centrului s-a constatat faptul că, dintre cele 100 de persoane reținute/arestate preventive, începând cu data de 1 martie 2020, 7

asemenea persoane au fost transfertate la Spitalul Penitenciar Jilava (desemnat spital penitenciar COVID), iar o persoană a fost transferată la Spitalul Penitenciar Rahova-București.

Referitor la asistența medicală

La nivelul Centrului, erau cazate 8 persoane reținute/arestare preventiv, dintre care două asemenea persoane se aflau în izolare, în vederea prevenirii răspândirii virusului SARS CoV-2. La momentul efectuării vizitei, în Centru se afla o singură persoană privată de libertate din categoria persoanelor vulnerabile, având vârsta peste 60 de ani.

Începând cu luna martie 2020 și până în martie 2021, la nivelul Centrului au fost cazate o sută de persoane private de libertate, printre care și doi minori, dar nicio persoană de sex feminin.

Personalul angajat al Centrului era format din agenți de Poliție angajați în cadrul CRAP 6 sau detașați și un ofițer de Poliție având funcția de Șef de Birou.

Centrul nu beneficia de personal medical (medic sau asistent medical) pentru asigurarea asistenței medicale a persoanelor reținute/arestare preventiv, la propriul sediu. De asemenea, nu exista la nivelul Centrului un spațiu destinat special pentru asistența medicală a persoanelor private de libertate. Dacă o persoană privată de libertate necesita consult medical, se contacta telefonic personalul din Cabinetul Medical pentru Aresturi, iar medicul/asistentul stabilea urgența problemei medicale în urma convorbirii cu agentul/ofițerul de serviciu.

Având în vedere pandemia actuală, au fost efectuate evaluări medicale și prin videoconferință cu persoana reținută/arestată preventiv. Dacă se stabilea necesitatea consultului fizic, persoana privată de libertate era escortată la cabinetul medical pentru efectuarea acestuia. Activitățile desfășurate în scopul acordării asistenței medicale **nu se notau într-un registru la nivelul Centrului care să conțină în primul rând solicitarea consultului și motivarea necesității acestuia.**

Personalul medical de la nivelul Cabinetului Medical pentru Aresturi era format din 2 medici (un medic angajat, specialist Medicină de Familie și un medic cu contract de colaborare, cu competențe de Medicină Generală, care asigura asistența medicală pe parcursul nopții) și asistenți medicali, **astfel încât în weekend asistența medicală era asigurată doar de asistenți medicali.**

Consulturile medicale de specialitate se efectuau în cadrul CMDTA dr. N. Kretzulescu, cu programare prealabilă, în aproximativ 1-3 zile de la data solicitării pentru afecțiunile subacute sau cronice, sau în regim de urgență la Camera de Gardă a spitalelor multidisciplinare în cazul afecțiunilor acute care necesitau intervenție imediată.

Distribuirea tratamentului către toate centrele de reținere și arestare preventivă din București era realizată zilnic de un asistent medical din cadrul Cabinetului Medical pentru Aresturi și dura aproximativ 2-4 ore.

Alte aspecte

În ceea ce privește *asistența psihologică*, acestea se acorda doar la cerere sau implicit în cazul persoanelor minore și era asigurată de 3 psihologi care deserveau toate centrele de reținere și arestare preventivă din București. Desfășurarea actului profesional psihologic avea loc prin deplasarea psihologului în cadrul Centrului și se petrecea pe hol sau în camera de vizită, **CRAP 6 neavând un spațiu amenajat, în acest sens.**

Din discuțiile purtate cu reprezentanții Centrului a rezultat faptul că, în perioada 01.03.2020 – 01.03.2021 nu au existat solicitări ale persoanelor custodiate privind acordarea asistenței psihologice.

Referitor la *cazarea persoanelor private de libertate*, la nivelul centrului, existau la momentul efectuării vizitei un număr de 4 camere.

Camerele de cazare erau prevăzute cu grup sanitar propriu (cu toate instalațiile sanitare funcționale - duș, chiuvetăetc.), fiind dotate corespunzător cu: paturi suprapuse prevăzute cu scăriță (pentru o mai ușoară ajungere la patul suprapus) și sertar (pentru depozitarea bagajelor persoanelor private de libertate), cazarmament (saltele, lenjerie de pat, toate în aflate în stare bună).

Totodată, camerele de cazare mai erau dotate cu televizor, aparat de aer condiționat și telefon fix cu cartelă, toate fiind funcționale la momentul efectuării vizitei.

Din discuțiile purtate cu conducerea Centrului a rezultat faptul că, deși în camerele de cazare au fost efectuate lucrări de reparații și zugrăvire, **existau pe pereți urme de igrasie și zone de degradare a acestora.**

Persoanele private de libertate au beneficiat de apă rece/caldă permanent, precum și de agent termic (căldură) în timpul sezonului cu temperature scăzute.

De asemenea, la nivelul Centrului mai exista o bucătărie dotată cu frigider, cuptor cu microunde, cană electrică pentru obținerea apei calde etc. La nivelul Centrului, mai exista un frigider destinat special recoltării probelor alimentare, acesta fiind dotat cu termometru de interior funcțional. Exista de asemenea aplicat pe exteriorul frigiderului și un grafic cu temperaturile înregistrate zilnic, afișat la loc vizibil.

În legătură cu hrana persoanelor private de libertate custodiate, aceasta era procurată de la Penitenciarul București-Rahova, în baza unei convenții privind hrănirea persoanelor private de libertate aflate în stare de reținere, arest preventiv sau detenție, înregistrată la Direcția Generală de Poliție a municipiului București. Hrana era distribuită persoanelor custodiate în camerele de deținere (având în vedere desemnarea Centrului ca centru de încarcerare pentru persoanele suspecte de infecție cu virusul SARS CoV-2) de către agenții de pază și de supraveghere din cadrul Centrului.

De asemenea, persoanele private de libertate custodiate au beneficiat de servicii de frizerie prin personal specializat și desemnat în acest sens de către Serviciul Independent de Reținere și Arestare preventivă, ori de câte ori a fost nevoie.

Totodată, Centrul mai deținea și o curte pentru plimbarea în aer liber a persoanelor private de libertate.

Centrul era monitorizat cu sistem de supraveghere video funcțional, iar camerele de cazare erau dotate cu buton de alarmare/panică, de asemenea, funcțional.

Cu ocazia încarcerării, precum și prin afișarea în spațiile carcerale și administrative, persoanelor private de libertate li s-a adus la cunoștință drepturile prevăzute de lege, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor legale.

La nivelul Centrului, o atenție deosebită a fost acordată dezinfecției spațiilor carcerale ori de câte ori s-a impus, cu sprijinul Serviciului de Logistică din cadrul D.G.P.M.B. Astfel, au fost realizate activități de dezinfecție o dată pe săptămână (începând cu luna martie 2021 - data desemnării Centrului pentru primirea persoanelor private de libertate contactate direcți/cu simptome specifice/venite din țări cu risc epidemiologic COVID-19) de către o firmă specializată, în acest sens.

Din momentul în care Centrul a fost desemnat centru de încarcerare pentru persoane reținute/arestate preventiv suspecte de infecție cu virusul SARS CoV-2, **cazarea în două din cele patru camere de detenție a fost realizată prin introducerea în acestea doar a unei**

singure persoane private de libertate, contrar prevederilor legale de a nu fi cazată o singură persoană în cameră în cadrul centrelor de reținere și arestare preventivă, din cauza riscului crescut de suicid.

În perioada vizată de echipa MNP pentru efectuarea vizitei prin metode alternative în cadrul Centrului, *nu au fost cazuri de persoane reținute/arestate preventiv care să întreprindă tentative de suicid.*

Totuși, în data de 09.09.2020, în cadrul Centrului a survenit un incident grav și anume, sinuciderea unui deținut cetățean italian, reținut în baza unui mandat european, având mandat de executare a pedepsei cu închisoarea în Italia. Acesta s-a sinucis în cursul nopții cu un dispozitiv artizanal confecționat dintr-un cearceaf, fiind găsit spânzurat la apelul de dimineață.

Cu privire la evenimentul menționat, acesta a fost anunțat pe cale ierarhică conform prevederilor legale (șef Centru, șef Secție de Poliție etc.), inclusiv Serviciul Omoruri din cadrul D.G.P.M.B. Astfel, o echipa operativă din cadrul acestui serviciu s-a deplasat la fața locului, împreună cu procurorul criminalist și medicul legist, care au efectuat cercetări/verificări în acest caz. Persoana privată de libertate decedată a fost transportată la Institutul de Medicină Legală Mina Minovici, în vederea realizării autopsiei. În cauza menționată, au fost întocmite un dosar penal (instrumentat de polițiști din cadrul Serviciului Omoruri din cadrul D.G.P.M.B.) și un dosar disciplinar (instrumentat de către polițiști din cadrul Biroului Control Intern - Sector 2 Poliție București). Dosarele menționate au vizat doi agenți de poliție - șefi de schimb, care au efectuat schimbul de tură în ziua producerii decesului persoanei private de libertate.

Ulterior verificărilor efectuate în cazul menționat, s-a dispus clasarea dosarului penal și clasarea cauzei, fără a fi dispuse măsuri disciplinare împotriva șefilor de tură (răspunsuri primite de șefii de schimb, de la Serviciul Omoruri din cadrul D.G.P.M.B. și de la Direcția Control Intern din cadrul Poliției Române).

De asemenea, în perioada 01.03.2020 – 01.03.2021, au existat 3 înștiințări transmise de medicul unității către conducerea Centrului privind necesitatea unei supravegheri mai atente de către polițiștii aflați în serviciu, persoanele private de libertate încarcerate fiind date în consemn special conform Registrului nr. 95/ 07.01.2020.

Având în vedere cele de mai sus, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă nr. 6 din cadrul secției 9 Poliție București, să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Găsirea unor soluții pentru eliminarea igrasiei și a urmelor de degradare existente pe pereții din camerele de cazare a persoanelor private de libertate;
2. Efectuarea demersurilor pentru crearea unor spații optime privind asigurarea asistenței medicale/psihologice a persoanelor reținute/arestate preventive;
3. Cazarea în camera de detenție a cel puțin două persoane;
4. Evaluarea riscului suicidal la admiterea în CRAP 6.
5. Întocmirea unui registru la nivelul Centrului care să conțină în primul rând, solicitarea consultului și motivarea necesității acestuia;
6. Asigurarea permanenței asistenței medicale (cel puțin a unui asistent medical) în sediul CRAP nr. 6.
7. Efectuarea demersurilor pentru angajarea cel puțin a unui medic, la nivelul Cabinetului Medical pentru Aresturi, în scopul asigurării asistenței medicale în weekend.
8. Supravegherea mai atentă a persoanelor custodiate pentru a preveni orice fel de incident.

București, 26 noiembrie 2021

